

Skal heltene betales med applaus?

For å motvirke de siste årenes maktforskyvning til fordel for kapitalistene, må en mer kamporientert fagbevegelse rustes opp foran kommende tariffoppgjør. Heldigvis foregår lønnsforhandlingene helt andre steder enn i Trondheim bystyre og Lier-Hansens ekkokammer.

Kommunalminister Nikolai Astrup sa 11. mai d.å. at lavere lønnsvekst skal gi besparelser i kommunene, som sammen med lavere prisvekst skal utgjøre over 9 milliarder kroner. Astrups uttalelser er en hån mot kommuneansatte.

Trondheim bystyre vedtok ei budsjettjustering 17. juni. Det er normal prosedyre å justere budsjettet midtveis i året, men noe uvanlig skjedde denne gang: De forventede utgiftene ble redusert med hele 127 millioner kroner på grunn av endrede forventninger til årets lønnsoppgjør. For bystyret gjør som regjeringa, og forventer at partene i arbeidslivet ender opp med ca. null i lønnsvekst i år.

Dagen etter kom et utspill fra direktøren i Norsk Industri Stein Lier-Hansen, som fikk bystyrevedtaket til å virke flatt og moderat. Vi trenger egentlig å forhandle lønna NED, uttalte han. Det er uakseptabelt. Høyrekrefter har alltid brukt økonomisk krise og arbeidsløshet for å disiplinere arbeidsfolk og fagorganiserte fra å stille krav om høyere lønn og bedre arbeidsvilkår. Kapitalistenes utbytter de siste åra er på ca. 1/3 i størrelse av statsbudsjettet. Arbeidsfolk skal ikke betale koronaregninga i stedet for direktører og kapitaleiere.

De laveste lønningene i privat sektor har i gjennomsnitt ikke fulgt prisstigningen siste tiårsperiode. Også i offentlig forvaltning har disse lønningene hatt lavest vekst.

LOs representantskap behandlet i februar årets tariffoppgjør og vedtok krav om økt kjøpekraft. Nylig fastslo Fellesforbundets leder, Jørn Eggum, at kjøpekraften skal sikres og de som tjener dårlig skal ha lavlønns tillegg. LO Kommunes daglige leder, Pål Skarsbak, understreker at prioriteringene til årets lønnsoppgjør fremdeles gjelder, og Fagforbundets leder Mette Nord sa nylig at det er uaktuelt å godta at de som har stått på under koronakrisa skal få mindre i lønningsposen.

Koronakrisa har lært oss hvem det er som har og ivaretar de samfunnskritiske funksjonene. Heltene er arbeidsfolk, LOs medlemmer. Disse gruppene fortjener et lønnsloft. Årets lønnsoppgjør er første anledning til å gjøre noe med det.

LO i Trondheim forventer og krever derfor at lønnsoppgjøret 2020 gir et reelt lønnsloft for vanlige arbeidsfolk generelt, og lavlønnsgruppene spesielt. Det er ikke for mye forlangt. Det skulle bare mangle. Fordi det er lønn folk lever av, ikke lyden av den ene hånda til Lier-Hansen som klapper. Årets tariffoppgjør må styrke tariffavtalene slik at fagbevegelsen og de tillitsvalgte får reell innflytelse på egen arbeidsplass og samfunnsutviklinga. Lønns tilleggene må være 15 – 40000 kroner utover det som partene har forhandlet frem i de siste oppgjørene, og tilleggene for ubekvem arbeidstid bedres betydelig.

For å motvirke de siste årenes maktforskyvning til fordel for kapitalistene, må en mer kamporientert fagbevegelse rustes opp foran kommende tariffoppgjør. Heldigvis foregår lønnsforhandlingene helt andre steder enn i Trondheim bystyre og Lier-Hansens ekkokammer.